

Een goed jaarverslag 2008 voor een slecht verlopen jaar!

Het jaarverslag was, zoals het behoort, voor 1 juli gereed en door het bestuur vastgesteld en goedgekeurd. In september is het in druk verschenen en sindsdien kunt u het opvragen bij SPW of downloaden via de website www.spw.nl. Het is een duidelijk en goed verslag over een jaar dat niet goed was voor het vermogen van ons pensioenfonds. Er waren 2 ontwikkelingen die elkaar in negatieve zin versterkten: het inzakken van de aandelen- en de vastgoedmarkt en de sterke daling van de rentetarieven. Het inzakken van de aandelenkoersen en de waardevermindering van het vastgoed deed het vermogen aanzienlijk afnemen en de vereiste Voorziening Pensioen Verplichtingen (VPV) toenemen. De VPV is het bedrag dat bij een pensioenfonds aanwezig moet zijn om samen met de in de toekomst nog te ontvangen premies de pensioenverplichtingen te kunnen betalen. Als we nu naar andere pensioenfondsen kijken dan heeft SPW het niet beter of

slechter gedaan dan het gemiddelde. Het beleggingsrendement was eind 2008 -23,6%, het totale vermogen daalde met 0,4 miljard naar 4,41 miljard. De Voorziening Pensioenverplichting (VPV) steeg van 3,5 naar 4,7 miljard. De daling van de rentetarieven deed de VPV aanzienlijk toenemen waardoor de dekkingsgraad daalde van 137% naar 94%. Vroeger, tot 2007, werd uit gegaan van een vaste rekenrente van ongeveer 4% die weinig schommelde. Sinds begin 2007 echter moet er gewerkt worden met een nieuw Financieel Toetsingskader (FTK). Daarbij is de huidige rente uitgangspunt voor de bepaling van de VPV voor de lange termijn, waardoor er binnen korte tijd grote fluctuaties in het VPV kunnen ontstaan; dat lijkt dus niet zo een goed uitgangspunt. Gevolg is nu een lage dekkingsgraad voor de eerstkomende jaren, tenzij de rente snel gaat stijgen, wat niet de verwachting is.

De gepensioneerden zijn daar in eerste instantie de dupe van, want die merken het direct in de portemonnee doordat zij geen aanpassing krijgen van de uitkering aan de consumentenprijsindex. De mensen die nog werken krijgen ook geen verhoging van hun pensioentoezegging, maar die hebben meer tijd voor het herstel voordat ze met pensioen gaan. In de deelnemersraad is dit onderwerp geweest van een interessante discussie, echter de meningen bleven verdeeld. De vraag is of pensioengerechtigden uit het oogpunt van solidariteit evenveel recht op indexering hebben als deelnemers. Laten we hopen dat we in 2010 een jaarverslag over 2009 krijgen dat weer enig perspectief biedt ■

Dick de Jong,
lid van de deelnemersraad

Colofon

Redactie
D.J. de Jong
J.W. de Landmeter
J.J.L. Baale

Verschijsning
Twee keer per jaar

Uitgever
Cordares

Vormgeving, realisatie en druk
TenL Premedia Productions

Informatie over de Deelnemersraad
Kijk op www.spw.nl. Uw vragen kunt u mailen naar deelnemersraad@spw.nl

Pensioenen in crisistijd

De deelnemersraad heeft logischerwijs dit jaar meer dan gemiddeld advies uitgebracht over het financieel- en het beleggingsbeleid van ons pensioenfonds.

Chaos

De oorzaak is uiteraard de crisis. Deze begon als een 'subprime' (rommelhypotheken) crisis, ontwikkelde zich tot een kredietcrisis en groeide uit tot de grootste economische recessie van de moderne tijd.

Hoewel vele 'deskundigen' in de eerste helft van 2008 bleven volhouden dat de problemen met rommelhypotheken een lokaal Amerikaans probleem waren, was in werkelijkheid de financiële wereld bezig uiteen te vallen. Dit werd de opmaat voor een chaos zonder weerga.

Uiteindelijk leidde het tot een ketting van faillissementen waarbij grote financiële instellingen en monumenten van het industriële tijdperk zoals General Motors, dat tientallen jaren het grootste autobedrijf van de wereld was, door de knieën gingen.

Reddingsoperaties

Zonder overheidsingrijpen waren de meeste grote banken failliet gegaan en zouden de kleinere banken en de verzekeringsmaatschappijen zijn gevolgd. De gevolgen voor de wereldeconomie en >

zeker ook voor de wereldorde zouden niet te overzien zijn.

Vrijwel alle regeringen hebben een duizelingwekkende hoeveelheid van ons belastinggeld gebruikt om deze instellingen te redden. Dat wordt betaald uit huidige en toekomstige belastingafdrachten. Chaos is afgewenteld, maar daar zal door een aantal generaties voor moeten worden betaald.

Dekkingsgraad

Hoewel SPW een meer defensieve koers heeft gevaren dan veel andere beleggers, was het beleggingsbeleid van ons fonds niet tegen dit geweld bestand. De dekkingsgraad van het pensioenfonds daalde van een comfortabele 137% begin 2008 naar onder de 90% in het eerste kwartaal 2009. Er zijn maar weinig pensioenfonds die de beleggingswinsten van de vette jaren tijdig veiliggesteld hebben.

In november 2008 daalde de dekkingsgraad van het fonds onder de 105% en werd SPW wettelijke verplicht om een herstelplan op te stellen. De deelnemersraad heeft, met een kleine kanttekening, een positief advies uitgebracht op dit plan. De Nederlandsche Bank, die toezicht houdt op de pensioenfonds, heeft het plan na enige uitleg en met een aantal aanpassingen in tweede instantie goedgekeurd.

Door het forse herstel van de aandelenmarkten is de dekkingsgraad van ons fonds in september in de positieve zin door de 100% gegaan en stond aan het eind van het derde kwartaal op 103,4%.

Herstelplan

Het herstelplan voorziet in een geleidelijke terugkeer naar een gezonde reservepositie van het fonds zonder dat daarvoor verdere offers van de deelnemers nodig zijn. Voorlopig is het achterwege blijven van indexering de enige aderlating, maar indien de rendementsverwachtingen die in het herstelplan gehanteerd worden niet uitkomen, zullen verdere maatregelen genomen moeten worden. In de i-krant nummer 24 van juli 2009 werden een aantal van deze maatregelen genoemd:

- het verlagen van toekomstige pensioenaanspraken;

- het verlagen van de huidige pensioenuitkeringen.

Dit zijn zaken die volgens veel leden in het verleden onvoldoende duidelijk zijn geworden.

Zo is het onvoldoende duidelijk dat in pensioencontracten is voorzien dat opgebouwde rechten weer afgebouwd kunnen worden of zelfs geheel kunnen verdwijnen. Dit hangt bovendien voor een belangrijk deel samen met het gevoerde beleggingsbeleid.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van pensioenfonds, met het zware accent op aandelen- en

daaraan gerelateerde beleggingen, heeft pensioenen tot een speelbal gemaakt van de aandelenbeurzen. Dit heeft de afgelopen zes jaar al twee keer tot zware klappen geleid.

Het beleggingsbeleid heeft een effect op pensioenrechten en verplichtingen dat vaak tegengesteld beweegt aan de belangen van actieve en niet actieve deelnemers. Ik zal die tegenstrijdigheid hieronder toelichten.

In tijden van economische groei en stijgende beurskoersen worden deelnemers en werkgevers getraakteerd op premiekortingen, extra indexeringen en hogere uitkeringen. Dat is natuurlijk heel aangenaam, maar in tijden van welvaart, lage werkloosheid, stijgende lonen en dalende lasten van het sociale stelsel is een extra van het pensioenfonds niet van levensbelang. Het gaat al goed genoeg.

In tijden van economische teruggang, als de winstmarges van het bedrijfsleven dalen, de werkloosheid stijgt en het beschikbare inkomen onder druk komt te staan, gaan de aandelenbeleggingen van pensioenfonds onderuit. Hierdoor moeten premies verhoogd worden en lopen gepensioneerden een verhoogd risico dat er geen indexatie plaatsvindt

en in het uiterste geval wordt de uitkering verlaagd.

Tegen de achtergrond van heftige schommelingen die ons economisch systeem teisteren, is het wenselijk uit te zoeken hoe de leden over deze zaken denken. Ook is het denkbaar dat leden zich rechtstreeks willen kunnen uitspreken over structurele aanpassingen in beleidskwesties die ingrijpende ongewenste financiële consequenties hebben. De beleidsorganen van het pensioenfonds hebben op deze punten huiswerk te maken.

Mocht u naar aanleiding van dit stuk of anderszins willen reageren kunt u e-mailen naar deelnemersraad@spw.nl

Jos Santos,
lid van de deelnemersraad

Ledenlijst per 1 januari 2010

Namens FNV Bouw

J.J.L. Baale Actief
S. van den Berg Vroegpensioen
H. Eimers Actief
H.J.M. Notermans Actief
(voorzitter)
J.J. Rebelo Oliveira
dos Santos Actief
R.P. Vonk Vroegpensioen
L. Maatman Actief
(plaatsvervangend voorzitter)

Namens CNV Hout en Bouw

J.W. de Landmeter Actief
(secretaris)
M.W.C. Somers Actief
J.C.P. den Boer Vroegpensioen

Namens De Unie

K. Boogaard Actief

Namens CSO

D.J. de Jong Gepensioneerd

Het volgende Deelnemersraadslid is in 2009 afgetreden.

Namens De Unie

A.v.d. Berg